

Οι γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς στη Ρωσία

Στη

Ρωσία

χριστουγεννιάτικες και χειμερινές διακοπές αλληλοσυμπληρώνονται, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα μοναδική σε ολόκληρη τη χώρα, μέχρι και τις 10 Ιανουαρίου.

Η περίοδος των γιορτών ξεκινάει από τις αρχές Δεκεμβρίου και διαρκεί μέχρι τις αρχές του νέου χρόνου, καθώς τα Χριστούγεννα γιορτάζονται στις 7 Ιανουαρίου. Οι δρόμοι κι οι πλατείες φωτίζονται χριστουγεννιάτικα και τα πρωτοχρονιάτικα δέντρα στολίζονται από νωρίς. Τα δώρα ανταλλάσσονται την Πρωτοχρονιά, που παραμένει η μεγαλύτερη γιορτή του χρόνου, κι οι χειμερινές διακοπές διαρκούν μέχρι και τις 10 Ιανουαρίου.

Στη Μόσχα οι γιορτές ξεκινούν στις 24 Δεκεμβρίου, με την επίσημη άφιξη στο Πάρκο Γκόρκι του ρώσου Αϊ-Βασίλη (Ντεντ Μορόζ) και της αγαπημένης του εγγονής Σνεγκούροτσα (Χιονάτη), οι οποίοι έρχονται από την παλιά ρωσική πόλη Βελίκι Ουστιούγκ, 95 μίλια βόρεια της ρωσικής πρωτεύουσας.

Η εκδήλωση αυτή καθιερώθηκε από τον πρώην δήμαρχο της Μόσχας, Γιούρι Λουζκόφ, και παράλληλα με αυτό το καινούργιο «έθιμο», στα πάρκα της πρωτεύουσας κάθε Δεκέμβριο τοποθετούνται ειδικά γραμματοκιβώτια, για να ρίχνουν τα παιδιά τα γράμματά τους προς τον Ντεντ Μορόζ. Αν γράψουν τη διεύθυνσή τους, τότε θα λάβουν απάντηση από τον Παππού Χιονιά.

Όπως και ο Άγιος Βασίλης, έτσι και ο Ντεντ Μορόζ, εδώ και καιρό, είναι μέρος της παράδοσης που τον θέλει να φέρνει δώρα για τα παιδιά, σε όλη τη χώρα. Στη Ρωσία, όμως, αυτό δεν γίνεται τα Χριστούγεννα, αλλά την παραμονή της Πρωτοχρονιάς.

Οι ρίζες του πρωτοχρονιάτικου δέντρου

Πριν από περίπου 300 χρόνια, ο Μέγας Πέτρος, επιστρέφοντας από ένα ταξίδι στην Ευρώπη, έφερε ένα χριστουγεννιάτικο δέντρο. Ταυτόχρονα, ξεκίνησε και το έθιμο της ανταλλαγής των δώρων. Έτσι, για δύο αιώνες, Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά γιορτάζονταν όπως ακριβώς και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Αλλά, η κατάσταση περιπλέχθηκε μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση.

Η ιστορία του Χριστουγεννιάτικου δέντρου

Δέντρο-σύμβολο των Χριστουγέννων, ταυτισμένο με την αναμονή ενός θαύματος

Σοβιετική Ένωση

Το δέντρο έγινε το σύμβολο της Πρωτοχρονιάς. Το χρυσό αστέρι της Βηθλεέμ αντικαταστάθηκε με το Κόκκινο Αστέρι του Κρεμλίνου

Απαγόρευση του δέντρου

Ρωσία

Τα Χειμερινά Ανάκτορα ήταν στολισμένα με κλαδιά ελάτων, τα δέντρα - με φρούτα και καραμέλες

Γερμανία

Εμφανίστηκαν οι μπάλες ως στολίδια

Τα δέντρα στολίστηκαν με μήλα, γκοφρέτες, κύβους ζάχαρης, καρότα, ακόμα και πατάτες.

Ιταλία

Αρχαία Ρώμη

Πηγή: www.ivona.bigmir.net

Χριστουγεννιάτικα στολίδια στην ΕΣΣΔ

Παιχνίδια-όπλα, σκυλάκια-νοσηλευτές, αλεξιπτωτιστές

Στρατιώτες του Κόκκινου Στρατού, αστέρια, σημαίες, σάλπιγγες, πιονέροι με τύμπανα

Στάχια και «βασίλισσα των χωραφιών», καλαμπόκι.

Αεροπόροι, κοσμοναύτες, δορυφόροι

Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο αναποδογυρίστηκε, παίρνοντας τη σημερινή του μορφή

Οι Ρωμαίοι στόλιζαν αιθαλή δεντράκια με κεριά και κοσμήματα, τα πρώτα Χριστουγεννιάτικα δέντρα ήταν μικρά και τα κρεμούσαν από το ταβάνι

άθεο καθεστώς ζαπαγόρευσε τον επίσημο γιορτασμό των Χριστουγέννων, καθώς επίσης και το στόλισμα των δέντρων. Οι πιστοί γιόρταζαν τα Χριστούγεννα κρυφά, ενώ τα μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος θα διαγράφονταν, σε περίπτωση που πήγαιναν να παρακολουθήσουν χριστουγεννιάτικη λειτουργία σε κάποια ορθόδοξη εκκλησία.

Λίγα χρόνια αργότερα, πάντως, τα κορυφαία στελέχη του κόμματος συνειδητοποίησαν ότι οι χειμωνιάτικες γιορτές ήταν απαραίτητες, κι έτσι αποφάσισαν να επιτρέψουν μόνον τον γιορτασμό της Πρωτοχρονιάς, ο οποίος δεν συνδεόταν με τη θρησκεία. Επανήλθαν ακόμη και μερικές από τις παραδόσεις των Χριστουγέννων, όπως το στόλισμα του έλατου και η ανταλλαγή δώρων την ημέρα της Πρωτοχρονιάς. Ο Ντεντ Μορόζ ένας παγανιστικός χαρακτήρας των ρωσικών λαϊκών παραμυθιών, κλήθηκε να παραστεί στους γιορτασμούς της Πρωτοχρονιάς.

Το 1937 πραγματοποιήθηκε η πρώτη επίσημη γιορτή της Σοβιετικής Πρωτοχρονιάς. Εκείνη τη χρονιά, ο Ντεντ Μορόζ μπήκε στη ζωή του σοβιετικού λαού, ως ο κύριος ήρωας της Πρωτοχρονιάς, που τοποθετεί τα δώρα κάτω από τα πρωτοχρονιάτικα δέντρα. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του σαράντα, η Πρωτοχρονιά είχε γίνει αργία.

Όταν πενήντα χρόνια αργότερα κατέρρευσε το σοβιετικό καθεστώς, η γιορτή της Πρωτοχρονιάς είχε ήδη ριζώσει στη λαϊκή συνείδηση, παραμένοντας η πιο αγαπημένη γιορτή.

Την ημέρα αυτή οι οικογένειες μαζεύονται γύρω από το γιορτινό τραπέζι, και μόλις το ρολόι χτυπήσει μεσάνυχτα, ανοίγουν οι σαμπάνιες και ακολουθεί η ανταλλαγή των δώρων, τα οποία έχει κρύψει ο Ντεντ Μορόζ, κάτω από το πρωτοχρονιάτικο δέντρο...

Σύγκρουση ημερολογίων

Παρόλο που στις μέρες μας τα Χριστούγεννα έχουν ανακτήσει τη δημοτικότητά τους, η παράδοση του γιορτασμού της Πρωτοχρονιάς, δεν φαίνεται να έχει επηρεαστεί καθόλου. Το 1918, το Συμβούλιο των Επιτρόπων του Λαού αποφάσισε να αντικαταστήσει το Ιουλιανό ημερολόγιο, με το Γρηγοριανό, το οποίο εκείνη την εποχή χρησιμοποιούνταν σε όλη την Ευρώπη. Αυτό συνεπαγόταν μια αλλαγή 13 ημερών.

Η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, όμως, παρέμεινε πιστή στο Ιουλιανό ημερολόγιο, οπότε η παραμονή των Χριστουγέννων γιορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου και η ημέρα των Χριστουγέννων στις 7 του μηνός.

Η 7η Ιανουαρίου ανακηρύχθηκε επίσημη αργία το 1991, ενώ από το 2005 η χώρα βρίσκεται στον αστερισμό των χριστουγεννιάτικων διακοπών, από την Πρωτοχρονιά μέχρι και τις 10 Ιανουαρίου.

Η λειτουργία των Χριστουγέννων γίνεται την παραμονή. Η εντυπωσιακότερη λειτουργία πραγματοποιείται στον Καθεδρικό Ναό του Σωτήρος Χριστού της Μόσχας, όπου χοροστατεί ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών, Κύριλλος, παρόντων των κορυφαίων αξιωματούχων της χώρας, και η οποία μεταδίδεται ζωντανά από την τηλεόραση.

Νηστεία πριν τις γιορτές

Οι χριστουγεννιάτικες και οι χειμερινές διακοπές αλληλοσυμπληρώνονται, δημιουργώντας μια φανταστική ατμόσφαιρα στους δρόμους των ρωσικών πόλεων και στις καρδιές των πιστών και μη. Το μόνο μικρό πρόβλημα που δημιουργείται με τον γιορτασμό των Χριστουγέννων μετά την Πρωτοχρονιά, είναι ότι ένας αυξανόμενος αριθμός Ορθοδόξων νηστεύει, απέχοντας από γαλακτοκομικά προϊόντα, κρέας και ψάρια, που επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες ημερομηνίες. Αλλά ακόμη και αυτή η απαιτητική παράδοση, δεν μπορεί να χαλάσει την πολυαγαπημένη πρωτοχρονιάτικη γιορτή των πιστών.

Ίννα Λεόνοβα, ειδικά για τη RBTH

Πηγή: gr.rbth.com